

Eduskunta

Työelämä- ja tasa-arvolautakunta

Hallituksen esitys eduskunnalle koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi HE 147/2025 vp

Tiivistelmä esityksestä

Hallituksen esitys HE 147/2025 koskee koulutuskorvauksen lakkauttamista ja siihen liittyvien lakien kumoamista. Esityksen tavoitteena on vähentää julkisia menoja osana laajempaa valtiontalouden säästöohjelmaa. Koulutuskorvausta ei enää maksettaisi 1.1.2026 tai sen jälkeen toteutettuihin koulutuksiin. Koulutuskorvaus on ollut erityisesti julkisen sektorin, kuten kuntien ja hyvinvointialueiden, käyttämä taloudellinen tuki henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämisessä. Esityksessä todetaan, että koulutuskorvauksen lakkauttaminen kohdistuu erityisesti sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan työnantajiin ja työntekijöihin. Lausuntopalautteessa esitystä vastustettiin laajasti, ja korvauksen poistamisen nähtiin heikentävän henkilöstön osaamisen kehittämistä ja palvelujen laatua sekä syventävän työmarkkinoiden epätasa-arvoa.

Vaikutukset ammatillisen osaamisen laatuun

Koulutuskorvaus on ollut taloudellinen kannustin erityisesti hyvinvointialueille ja kunnille järjestää henkilöstölleen täydennyskoulutusta. Vuonna 2024 maksetuista koulutuskorvauksista arviolta 74 prosenttia kohdistui hyvinvointialueille ja kunnille. Koulutuskorvauksen poistaminen voi johtaa siihen, että työnantajat vähentävät koulutustarjontaa, mikä heikentää henkilöstön mahdollisuuksia päivittää osaamistaan. SuPer ja moni muu lausunnonantaja korosti lausunnossaan, että koulutuskorvauksen lakkauttaminen lisää riskiä osaamisvajeen syntyisestä erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Uhkakuvat osaamisen päivittämisen estymisestä

Sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan ammattilaisten osaamisen päivittämisen estyminen voi johtaa seuraaviin uhkakuviin:

- **Osaamisvaje:** Henkilöstön tiedot ja taidot eivät pysy ajan tasalla, mikä heikentää palvelujen laatua.
- **Työvoiman veto- ja pitovoima:** Mahdollisuudet ammatilliseen kehittymiseen vaikuttavat alan houkuttelevuuteen ja henkilöstön pysyvyyteen.
- **Työhyvinvointi ja työkyky:** Kouluttautumismahdollisuuksien väheneminen voi heikentää työhyvinvointia ja kykyä sopeutua muutoksiin.

Riskit asiakas- ja potilasturvallisuudelle

Sosiaali-, terveys- ja kasvatusaloilla asiakas-, potilas- ja työturvallisuus vaarantuu, jos henkilöstön määrä ja osaaminen ei ole riittävä. Ammattitaitoaan ylläpitävät ja kehittävät sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan ammattilaiset ovat keskeisessä asemassa laadukkaan ja turvallisen hoidon ja kasvatuksen toteutuksessa. Puutteellinen ammattitaito ja osaaminen kasvattaa sekä organisaatioiden että yhteiskunnan kustannuksia. Sosiaali-, terveys- ja kasvatusalalla tapahtuvat arviointi- ja hoitovirheet tulevat hyvin kalliiksi.

Hyvinvointialueiden ja kuntien lakisääteinen velvollisuus

Hyvinvointialueilla ja kunnilla on lakisääteinen velvollisuus huolehtia henkilöstön täydennyskoulutuksesta (mm. sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettu laki 59§ ja sosiaali- ja terveysministeriön asetus sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksista.) Koulutuskorvauksen poistuminen ei poista tätä velvoitetta, mutta se vaikeuttaa sen toteuttamista erityisesti tiukan taloudellisen tilanteen vuoksi.

Riskit koulutuksen halpuuttamiselle, tuottavuudelle ja BKT:lle

Koulutuksen halpuuttaminen eli koulutuksen määrän ja laadun heikentyminen voi johtaa:

- **Tuottavuuden laskuun:** Osaamisen puute heikentää työn tuottavuutta ja kykyä uudistua.
- **BKT:n kasvun hidastumiseen:** Koko kansantalouden kilpailukyky ja innovaatioiden syntyminen kärsivät, jos osaamistaso laskee.
- **Julkisen talouden rasituksen kasvuun:** Pitkällä aikavälillä osaamisvaje voi lisätä menoja esimerkiksi terveydenhuollon kustannusten ja työkyvyttömyyden kautta.

Yhteenveto:

Koulutuskorvauksen lakkauttaminen ja jatkuvaan oppimiseen kohdistuneet muut leikkaukset uhkaavat erityisesti naisvaltaisten sosiaali-, terveys- ja kasvatusalojen ammattilaisten osaamisen päivittämistä, mikä voi heikentää palvelujen laatua ja turvallisuutta sekä vaikeuttaa lakisääteisten velvoitteiden toteuttamista. Pitkällä aikavälillä riskinä on osaamistason lasku, tuottavuuden heikkeneminen ja jopa kansantalouden kasvun hidastuminen.

Helsingissä 3.11.2025

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry

Päivi Inberg
puheenjohtaja

Jussi Salo
kehittämisohtaja